

Cauza C-147/08

Jürgen Römer

împotriva

Freie und Hansestadt Hamburg

(cerere de pronunțare a unei hotărâri
preliminare formulată de Arbeitsgericht Hamburg)

„Egalitate de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă — Principii generale de drept al Uniunii — Articolul 157 TFUE — Directiva 2000/78/CE — Domeniu de aplicare — Noțiunea «remunerație» — Excluderi — Sistem de asigurare profesională sub formă de pensie complementară pentru limită de vârstă pentru foștii salariați ai unei colectivități locale și pentru urmașii acestora — Metodă de calcul al acestei pensii care îi avantajează pe beneficiarii căsătoriți în raport cu cei care trăiesc în cadrul unei uniuni consensuale înregistrate — Discriminare bazată pe orientarea sexuală”

Concluziile avocatului general N. Jääskinen prezentate la 15 iulie 2010 I - 3594

Hotărârea Curții (Marea Cameră) din 10 mai 2011 I - 3645

Sumarul hotărârii

1. *Politica socială — Egalitate de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă — Directiva 2000/78 — Domeniu de aplicare*
[art. 157 TFUE; Directiva 2000/78 a Consiliului, considerentul (22) și art. 3 alin. (3)]

2. *Politica socială — Egalitate de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă — Directiva 2000/78 — Interzicerea unei discriminări bazate pe orientarea sexuală*

[Directiva 2000/78 a Consiliului, art. 1, art. 2 și art. 3 alin. (1) lit. (c)]

3. *Politica socială — Egalitate de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă — Directiva 2000/78 — Interzicerea unei discriminări bazate pe orientarea sexuală*

(art. 13 CE; Directiva 2000/78 a Consiliului, art. 2)

1. Directiva 2000/78 de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă trebuie interpretată în sensul că nu sunt excluse din domeniul său de aplicare material, nici în temeiul articolului 3 alineatul (3) din aceasta, nici în temeiul considerentului (22) al acesteia, pensiile complementare pentru limită de vârstă precum cele plătite de un angajator public foștilor săi angajați și urmașilor acestora în temeiul legii naționale, care constituie remunerații în sensul articolului 157 TFUE.

(a se vedea punctul 36 și dispozitiv 1)

2. Dispozițiile coroborate ale articolelor 1 și 2 și ale articolului 3 alineatul (1) litera (c) din Directiva 2000/78 de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește

încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă se opun unei dispoziții naționale în temeiul căreia un beneficiar care a încheiat o uniune consensuală încasează o pensie complementară pentru limită de vârstă cu un quantum inferior celei acordate unui beneficiar căsătorit care nu este separat în mod permanent, în cazul în care:

— în statul membru în cauză, căsătoria este rezervată unor persoane de sexe diferite și coexistă cu o uniune consensuală, care este rezervată persoanelor de același sex, și

— există o discriminare directă pe baza orientării sexuale, întrucât, în dreptul național, acest partener de viață se găsește într-o situație juridică și de fapt comparabilă cu cea a unei persoane căsătorite în ceea ce privește pensia respectivă.

Aprecierea comparabilității intră în competența instanței de trimitere și trebuie să se concentreze asupra drepturilor și obligațiilor respective ale soților și ale persoanelor care au încheiat o uniune consensuală, astfel cum sunt reglementate acestea în cadrul instituțiilor corespunzătoare, care sunt relevante ținând cont de obiectul și de condițiile de acordare a prestației în cauză.

(a se vedea punctul 52 și
dispozitiv 2)

3. Nici articolul 13 CE, nici Directiva 2000/78 de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă nu permit încadrarea în domeniul de aplicare al dreptului Uniunii, pentru perioada anterioară expirării termenului de transpunere a acestei directive, a unei situații în care, în temeiul unei dispoziții naționale referitoare

la pensiile complementare pentru limită de vârstă și de urmaș ale salariaților unui angajator public, un beneficiar care a încheiat o uniune consensuală încasează o pensie complementară pentru limită de vârstă cu un quantum inferior celei acordate unui beneficiar căsătorit care nu este separat în mod permanent.

În ipoteza în care o astfel de dispoziție națională ar constitui o discriminare în sensul articolului 2 din Directiva 2000/78, dreptul la egalitatea de tratament ar putea fi invocat de un particular afectat de această dispoziție cel mai devreme după expirarea termenului de transpunere a directivei menționate, fără să fie necesar să aștepte ca dispoziția menționată să fie armonizată cu dreptul Uniunii de legiuitorul național.

(a se vedea punctele 61 și 64 și
dispozitiv 3)